

Література

1. Андреев А.Л. Компетентностная парадигма в образовании: опыт философско-методологического анализа / А.Л.Андреев // Педагогика. — 2005. — № 4. — С. 19–27.
2. Гарашкіна Н. Диагностика профессиональной компетентности / Н. Гарашкіна // Социальная педагогіка. — 2003. — № 4.
3. Гончарова-Горяньська М. Соціальна компетентність: поняття, зміст, шляхи формування в дослідженнях зарубіжних авторів. М. Гончарова-Горяньська // Рідна школа. — 2004. — №7–8.
4. Зарубінська І. Б. Компетентнісний підхід до формування змісту навчально-виховного процесу / І. Б. Зарубінська // Теоретико-методологічні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр. — Вип. 12. — К., 2008. — С. 58.
5. Зимняя И. А. Педагогическая психология: [учебн. для вузов] / И. А. Зимняя. — М. : Логос, 2003. — 384 с.
6. Лепіхова Л. Соціально-психологічна компетентність у педагогічній взаємодії / Л. Лепіхова // Вища освіта України. — 2004. — №3. — С. 87—102.

УДК 371.671, 811.162.1

Єрмак Л.О.,
викладач кафедри
української мови та літератури
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ПІДРУЧНИКИ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ: АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Анотація. У статті представлено огляд сучасних навчальних видань з польської мови, які опубліковані як в Україні, так і в Польщі. Визначені основні методичні переваги підручників та посібників, які допомагають опанувати польську мову як іноземну.

Ключові слова: польська мова, навчальне видання, рівні опанування мовою.

Аннотация. В статье представлены современные учебные издания по польскому языку, опубликованные как в Украине, так и в Польше. Определены основные методические преимущества учебных пособий, которые помогают изучению польского языка как иностранного.

Ключевые слова: польский язык, учебные издания, уровни владения языком.

Summary. The article presents the current educational publications of the Polish language, published in Ukraine and Poland. It identifies the methodological advantages of teaching the Polish language as a foreign language.

Key words. The Polish language, educational publications, the level of proficiency.

Польська мова є національною мовою поляків і державною мовою Польщі. Вона є гармонійною за звучанням і належить до групи західнослов'янських мов індоєвропейської мовної сім'ї. Польською мовою спілкується практично все населення країни, що, враховуючи діаспору, становить понад 42,7 млн осіб, а як другою, нею володіють ще близько 10 мільйонів. Вивчення польської мови в наш час є актуальним, перш за все для тих, хто хоче отримати європейську освіту, розпочати бізнес з польськими партнерами або виїхати працювати до Польщі.

В Україні та в Польщі видано декілька підручників та самовчителів для вивчення польської мови як іноземної, огляд найбільш популярних навчальних посібників пропонуємо в нашій статті. У кожній книзі автори використовують свої методику навчання, власну структуру викладу мовного матеріалу, а також виконують певну мету — швидко навчити читати та вимовляти необхідні в польському побуті слова і вирази або ж довго, але впевнено закладати необхідний «фундамент» для подальшого плідного вивчення польської мови.

Досить ґрунтовним є видання «Практичний курс польської мови. Базовий підручник» (автори: Я. О. Кротовська, Л. Г. Кашкуревич, Г. М. Лісова, Н. В. Селіванова).

Цей підручник призначений для початківців вивчення польської мови та відповідає початковому та середньому рівням навчання (A1 — B2 за Шкалою Ради Європи). Він складається зі вступного фонетичного курсу (15 уроків), короткого викладу основ польської орфографії, основного курсу, що включає 32 уроки, а також розділу «Грамматика». Видання відповідає сучасному рівню викладання іноземних мов. Воно враховує особливості навчання мови на східнослов'янському ґрунті. Підручник дозволить сформувати міцні артикуляційні та інтонаційні навички, засвоїти нормативний курс граматики та лексичний мінімум, а також освоїти читання художньої літератури і суспільно-публіцистичних текстів та розвинути навички мовного спілкування. Підручник призначений для підготовки гуманітаріїв — філологів, перекладачів, істориків, міжнародників, а також усіх охочих серйозно вивчити польську мову.

У підручнику «Польська мова» А. К. Кіклевич та А. А. Кожинної викладено курс сучасної польської мови. Описуються найважливіші фонетичні, морфологічні та синтаксичні особливості мови. Він містить необхідну інформацію про словотвір і синтаксис польської мови, норми мовного етикету і мовні типи висловлювань, про правила польської орфографії та пунктуації, про поширені в текстах масової інформації буквених скороченнях та ін. Для практичного освоєння польської мови призначаються вправи, тексти, польсько-російський словник запропоновані відповіді до вправ. Книга може бути використана як самовчитель польської мови, а також як посібник з курсу польсько-російського перекладу.

Навчальний посібник «Польська мова. Початковий курс» автора В. І. Єрмоли призначений для самостійного вивчення основ польської мови. За умови уважного і вдумливого освоєння запропонованого матеріалу можна в короткі терміни опанувати правила читання, основи нормативної вимови й засвоїти мінімально необхідний граматичний матеріал. Автор підручника свідомо намагався уникати складної лінгвістичної термінології, граматичні правила зведені до мінімуму, лексичний запас обмежений колом необхідних слів для спілкування на побутовому рівні.

Посібник «Розмовний польський в діалогах» того самого В. І. Єрмоли призначений для тих, хто хоче опанувати розмовну польську мову. Він побудований за комунікативним принципом і знайомить з основними ситуаціями повсякденного спілкування як за кордоном, так і при прийомі іноземних гостей у себе в країні. Ретельно відібраний і точний у плані вираження сучасний мовний матеріал робить діалоги живими і зручними для безпосереднього практичного використання. Спосіб навчання розмовної мови через оволодіння діалогами-зразками і готовими мовними формулами допомагає успішно спілкуватися в іншомовному середовищі в стандартних ситуаціях уже від початку навчання.

Самовчитель «Польська мова. Самовчитель для початківців» Н. Ананьєва і Т. Тихомирової адресований тим, хто не вивчав польську мову раніше і хоче оволодіти нею швидко й самостійно. Посібник включає уроки з фонетики, лексики та граматики, вправи різного ступеня складності з ключами, поурочні словнички, граматичні таблиці, гумористичні мініатюри. Аудіододатки на CD містять тексти і діалоги, озвучені дикторами — носіями польської мови.

У польських видавництвах також вийшло кілька сучасних підручників, які допоможуть вивчити польську мову на загаль-

ному та професійному рівнях. Це «Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców» авторів Барбари Бартніцкої та Галини Саткевич. Автори обмежуються інформацією, необхідною для практичного навчання польської мови, відмовившись від узагальнення і теоретичної частини. Підручник характеризує чітко, доступне представлення питань фонетики, синтаксису і словотвору польської мови:

- артикуляції голосних, дифтонгів у словах, акцент;
- різноманітність індивідуальних частин мови, різноманітність моделей;
- одномісні і складних речень, подача моделі пропозицій;
- правила для створення слів, огляд продуктивних пластів слів.

Мабуть, один із найвідоміших є підручник «Hurra po polsku!», який складається з 20 глав, запланованих на близько 120 навчальних одиниць. Посібник містить:

- тексти:
  - оригінальні, сучасні;
  - пов'язані із ситуаціями з повсякденного життя (наприклад, сім'я, подорожі, бізнес, Інтернет, спорт, релігійні свята);
  - опис реального життя в Польщі;
- численні різноманітні вправи (систематично займаючись за цим підручником, можна розвинути чотири навички: говоріння, письмо, читання та аудіювання);
- логічні мовні завдання: кросворди, вікторини.

Також підручник має аудіо диски із записами для кожного уроку.

Книга «Polski, krok po kroku», імовірно, найсучасніший й універсальний підручник. Щоб занурити студентів у нову мову і мобілізувати до її використання, з першого уроку всі завдання та пояснення написані польською. Він може бути успішно використаний для інтенсивних курсів, а також курсів, що викладають в університетах.

Його перевагами є чіткі граматичні таблиці, наочне пояснення граматики в діалозі, багатство лексики, гарна якість і природні аудіозаписи. У підручнику представлені пригоди чотирьох героїв, які приїхали до Кракова навчатися польської мови і водночас проводять унікальну відпустку (знайомляться з містом, готують їжу, пишуть листи, автобіографії тощо).

«Z polskim na Ty» — це підручник автора Єви Ліпінської, який призначений для навчання польської мови для іноземців на «пороговому» рівні (найвищому для початківців). Його метою є

оновлення або надання нових необхідних знань польської мови. Підручник складається з двох частин — граматичної та лексичної. Граматика подана в спрощеному вигляді. Акцент зроблений на практичному застосуванні граматичних повідомлень. Кожен урок включає в себе вправи на читання текстів і діалогів, виконання завдань і переклад.

У підручнику представлені автентичні тексти. Вправи з текстами вимагають виконання різних дій (доповнень, відповіді на питання і т.д.), які урізноманітнюють роботу студентів. Послідовність тем тут не є обов'язковою. Також до підручника додається компакт-диск із записаними текстами і вправами. Наприкінці запропоновано ключ до вправ, що сприятиме індивідуальній роботі з підручником.

Практично корисним є збірник вправ і зразків тестових завдань для отримання сертифікатних випробувань для рівня B1 «Bądź na B1!». Це набір ретельно продуманих завдань для рівня B1. Курс знайомить читача із завданнями до іспиту для отримання сертифіката, водночас це дуже хороша перевірка знань польської мови та культури. Підручник включає всі види завдань, які містяться в сертифікаційних випробуваннях. Книга складається з вправ, що поліпшують індивідуальну майстерність (аудіювання, граматики, розуміння письмових текстів, письмової та усної мови).

Вивчення польської мови, насамперед, надає можливість пізнання культури країни-сусіда, з якою Україну поєднує спільна багатовікова історія та яка сьогодні є одним з найважливіших партнерів України на міжнародній арені.

Отже, сучасні підручники польської мови, видані як в Україні, так і в Польщі, складені з урахуванням найновіших розробок з методики викладання польської мови. В їх основу лягла теорія комунікативного викладання іноземної мови, яка передбачає формування у студентів навичок використання мови як інструменту спілкування. Згідно із цією концепцією, теоретичний матеріал подається в обмеженому обсязі, а на першому плані — завдання практичного оволодіння мовою як в усній, так і в письмовій формі.

Література

1. Ананьева Н. Польский язык. Самоучитель для начинающих (+ CD-ROM) / Ананьева Н., Тихомирова Т. — Москва: АСТ-Пресс, 2012. — 360 с.
2. Ермола В.И. Польский язык. Начальный курс / В.Ермола. — Москва: Издательство «КАРО», 2010. — 288 с.

3. Ермола В.И. Разговорный польский в диалогах / В.Ермола. — Москва:Издательство «КАРО», 2012. — 192 с.
4. Киклевич А. К. Польский язык. 9-е изд., перераб., доп. / Киклевич А., Кожина А. — Москва: ТетраСистемс, 2012. — 368 с.
5. Кротовская Я.А.Практический курс польского языка. Базовый учебник / Кротовская Я.А., Кашкуевич Л.Г., Лесная Г.М., Селиванова Н.В. — Москва: Астрель, 2012. — 576 с.
6. Bartnicka Barbara, Satkiewicz Halina. Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców. — Warszawa: Wiedza Powszechna, 2010. — 277 s.
7. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! – Warszawa: Prolog, 2007. — 87 s.
8. Stempek Iwona, Stelmach Anna. Polski, krok po kroku. — Warszawa: Polish-courses.com, 2010. — 112 s.

УДК 372.881.111.22

Капуш А.В.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької мови
факультету міжнародної економіки і менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ПРОЕКТ «ТРЕНУВАЛЬНА ФІРМА» НА ЗАНЯТТЯХ З ДІЛОВОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

***Анотація.** Статтю присвячено аналізу практичної реалізації інноваційної концепції вивчення іноземної мови «Тренувальна фірма». Завдяки комунікативній спрямованості завдань та їх наближеності до умов реального бізнес-середовища проект створює оптимальні умови для формування професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції майбутніх економістів. «Тренувальна фірма» поєднує в собі риси проектної роботи, рольової гри, автономного та кооперативного навчання.*

***Ключові слова:** ділова німецька мова, тренувальна фірма, проектна робота, міжкультурна комунікація, автономне навчання, кооперативне навчання, комунікативний метод, рольова гра.*

***Аннотация.** Статья посвящена анализу практической реализации инновационной концепции изучения иностранного языка «Тренировочная фирма». Благодаря коммуникативной направленности заданий и их приближенности к условиям реальной бизнес-среды проект создает оптимальные условия для формирования профессионально ориентированной межкультурной коммуникативной компетенции будущих экономистов. «Тренировочная фирма» объеди-*